

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

Південно-українське відділення соціологічної асоціації України, м.Одеса

М А Т Е Р І А Л И

VIII Всеукраїнської наукової інтернет-конференції

“ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ”

(Одеса, 24-25 квітня 2020 року)

Одеса -2020

УДК: 37+316.61

О72 Освіта та соціалізація особистості // Матеріали VII Всеукраїнської інтернет-конференції (Одеса, 24-25 квітня 2020 р.) 56 с.

Рецензенти:

Плавич В.П. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри загально правових дисциплін і міжнародного права одеського національного університету імені І.І.Мечнікова

Халапсис О.В. - доктор філософських наук, професор кафедри філософії та політології Національної металургійної академії України

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської інтернет-конференції «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 28 травня 2020 року)

3. програми, які об'єднують характеристики першого та другого типів, але розглядають їх детальніше, як елемент особистісного росту та розвитку [3].

Список використаних джерел

1. <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/14931/1/Fedotova%20Tsurul%2017.pdf>
2. <https://vipsoft.blob.core.windows.net/contest/1ba39d23870b434f61fbbfa2005a219e.pdf>
3. Грабова Ганна. Основні підходи до статевого виховання в українській та зарубіжній педагогіці // Порівняльно-педагогічні студії. – 2012.- № 4(14).- С.15.

Чумаченко Юлія Вікторівна – магістр 1 року навчання факультет іноземних мов Університету Ушинського,

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та МСКД Університет Ушинського

ЦІННІСТЬ НАУКОВОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ

Філософська концепція розвитку і викладення філософії тісно пов'язана з ідеалом і типом наукової раціональності відповідного історичного етапу розвитку людства. Коли тип раціональності змінюється, певний час існує неузгодженість між тим, що трапляється в науці як пізнанні та в науці як культурі, тобто у сфері, де відбувається збереження, трансляція і трансмутація наукового знання, сфері, до якої належить освіта. Мова йде про відому освітянську проблему, особливу відчутну у вищій освіті, що готує науковців. Саме сьогодні ми і переживаємо глобальну наукову революцію, пов'язану зі становленням постнеокласичної науки і відповідного постнеокласичного типу наукової раціональності, нової парадигми мислення. Але крім приведення у відповідність із сучасним рівнем змістовних і методологічних аспектів знання, що викладається в освітніх закладах, на часі ще й зміна уявлень про суб'єктів освітянської діяльності. Ця зміна зумовлена потребою доповнити класичний досвід ідеалу раціональності в філософії і науці некласичним досвідом, або вбудувати класичне в некласичний досвід.

Поняття про класичну раціональність зародилось ще в Античності. Впродовж багатьох епох використовувався цей стиль мислення і застосовувався єдиний методологічний принцип, який призвів до становлення неідентичних систематизацій та критеріїв раціональності залежно від простору вживання. В. Н. Порус зазначає, що без цього обговорення не минає будь-яке сучасне філософсько-методологічне дослідження і суперечки стають все запеклими, немає чітко визначеного поняття «раціональність» та згоди стосовно того, що саме є проблемою в даній ідеї [3]. Інший вчений і дослідник А. І. Ракітов вважав, що раціональність повинна застосовуватись до різних способів функціонування мислення і поведінки. Вона має зображувати, вносити й оцінювати форми соціальної організації, заперечуючи при цьому концепції М. Вебера, К. Поппера [4]. Є два підходи до вивчення раціональності – критеріальний та плюралістичний. Однак вони націлені на використання раціональності, як інтерсуб'єктивного виду, що має культурно-конвекційний характер. Це і перетворює раціональність на філософську категорію, складну для вивчення та розуміння. Взагалі для науки постмодерну актуальним залишається адекватне зображення наукової діяльності та форми її подачі. В. Швирьов зазначав, що потрібно відокремлювати раціоналізацію природних та гуманітарних наук, тому що вони мають свої специфічні завдання, причиною цього є складна динаміка комунікативних процесів в суспільстві [5]. Наука – це складна система, яка здатна до самоорганізації. Наукова раціональність тісно пов'язана з суспільними цінностями, тому що вона постає як один з громадських інститутів, взаємодіючи з іншими інститутами, утворює цілісний суспільний зв'язок та дає характеристику суспільним цінностям. Наукова раціональність постійно перетинається з ціннісною сферою. Наприклад, антропний принцип, який характеризується тим, що Всесвіт має свої певні характерні властивості, які може побачити людина – спостерігач, яка озброєна

науковою раціональністю. Деякі філософи вважають, що розумне обґрунтування не має залежати від емоцій та почуттів людини, Будь-який аналіз або оцінка певного дослідження повинні бути логічними та механічними – раціональними, але якщо людина буде під впливом емоцій і не буде дотримуватись цих простих вимог, то рішення буде ірраціональним, оскільки пов'язане з суб'єктивною упередженістю. Особисті рішення, які врегульовані вродженими інстинктами, перцепцією поведінки оточуючих, досвідом особистості, який є незмінним в його навичках та звичках, можна вважати раціональними. Ціннісне підґрунтя завжди було важливим для розвитку наукового мислення та діяльності.

Отже, наукова раціональність є цінною, тому що пов'язана з мисленням людини, приймаючи певні рішення в ситуації, що склалася. Вона спрямована на формування раціонального знання на основі існуючих гносеологічних та аксіологічних передумов. Вона пов'язана також з соціальною філософією, бо наукове мислення та діяльність розвивається разом з суспільством та підпорядковане йому в певних відрізках історії цивілізації.

Список використаних джерел

1. Алексеев И. С. О критериях научной рациональности. Методологические проблемы историко-научных исследований / И. С. Алексеев. – М.: Наука, 1982. – 452 с.
2. Ольшки Л. История научной литературы на новых языках. / Пер. с нем. Ф.А. Коган В 3-х т. Т. 1. – М.-Л.: Государственное технико-теоретическое издательство, 1933. – 300 с.
3. Порус В.Н. Рациональность. Наука. Культура. – М.: ИФРАН, 2002. – 352 с.
4. Ракитов А. И. Рациональность и теоретическое познание // Вопросы философии. – 1982. – № 11. – С. 68–81.
5. Швырев В. С. Рациональность как ценность культуры. Традиция и современность / В. С. Швырев. – М.: Прогресс–Традиция, 2011. – 230 с.

Шевякова Інеса Петрівна - асистент кафедри психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ

Професійна діяльність соціальних працівників та практичних психологів є одним з психологічно найнапруженіших напрямів соціальної діяльності і входить до групи професій з великою наявністю стресових факторів. Вони можуть піддаватися соціальному та політичному тиску, особливо у теперішні часи суспільних трансформацій, переживати стреси пов'язані з реформами установи, особливостями стосунків у колективі, подіями у в особистому житті, та, особливо, потерпають від інтенсивної та емоційно-напруженої взаємодії з людьми різних соціальних верств, що погрожує невідворотнім процесом емоційного вигорання.

На сьогоднішній день емоційне вигорання офіційно визнано ВОЗ як хвороба та буде внесено до оновленої версії Міжнародної класифікації хвороб до розділу «Проблем, пов'язаних із зайнятістю або відсутністю зайнятості». І якщо розглядати емоційне вигорання відносно до вчення про загальний адаптаційний синдром Г. Сельє [1], то емоційне вигорання являє собою незадовільну адаптацію людини до професійного стресу і відповідає фазі виснаження, як показника дезадаптації.

Важливим особистісним фактором у профілактиці емоційного вигорання та професійних стресів виступає стресостійкість особистості. П. Зільберман визначає її як інтегративну властивість особистості, що характеризується такою взаємодією емоційних, вольових, інтелектуальних і мотиваційних компонентів психічної діяльності людини, які забезпечують оптимальне успішне досягнення мети діяльності в складних емоційних